

СЕКТОР ЗА ЦАРИНЕ

Број: 03/2-18-2- 1899-1 /19
Бања Лука, 02.12. 2019. године

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТРИ
ОДСЈЕК ЗА ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ

Предмет: Примјена правила "no drawback", информација, доставља се

Одсјек за царинске послове Регионалног центра Сарајево затражио је информацију о томе да ли се правило "no drawback" односно члан 209. Закона о царинској политици Босне и Херцеговине примјењује код пуштања робе у слободан промет када нема увозних дажбина (стопа царине 0% роба на унутрашњу обраду увезена са преференцијалним поријеклом) подношењем царинске пријаве, као што је, како наводи, пракса у неким царинским испоставама. Стога у вези примјене правила "no drawback" дајемо информацију како слиједи у наставку текста овог акта.

A. Институт забране поврата царине или изузећа од плаћања царине - "no drawback"

1. Неким Протоколима о поријеклу Уговора о слободној трговини прописана је забрана поврата царине или изузећа од плаћања царине - тзв "no drawback" правило (у даљем тексту: "no drawback" правило) за материјале (робу) без поријекла кориштене у поступку унутрашње обраде (производње) уколико се поступак унутрашње обраде завршава извозом у државу уговорницу уз издавање доказа о поријеклу робе.
2. Правни основ за примјену "no drawback" правила у Босни и Херцеговини садржан је:
  - у члану 15. Протокола 1 "Дефиниција појма "производи с поријеклом" и начинима административне сарадње" Уговора о слободној трговини између Босне и Херцеговине и Републике Турске,
  - члану 14. Прилога I "Дефиниција појма "производи с поријеклом" и методе административне сарадње Регионалне конвенције о пан-еуро-медитеранским преференцијалним правилима о поријеклу робе" који су саставни дио Споразума о стабилизацији и проидруживању између Европских заједница, једне стране и Босне и Херцеговине, с друге стране, Споразума о измјени и приступању Централноевропском споразуму о слободној трговини (ЦЕФТА 2006) и Споразума о слободној трговини између Босне и Херцеговине и држава Европског удружења слободне трговине (ЕФТА) и
  - у члану 209. Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 57/04, 51/06, 93/08, 54/10 и 76/11), којим је предвиђена примјена "no drawback" правила у случају када извозник компензирајуће производе (робу) добијене у поступку унутрашње обраде у које је уграђена роба (материјали) без поријекла извози у државу уговорницу уз издавање доказа о поријеклу робе, у ком случају за робу (или дио) без поријекла садржану у тим производима настаје царински дуг.

3. Правилима о преференцијалном поријеклу осигурава се да се само за оне робе које су стекле поријекло у једној од држава уговорница примјењује повлаштена (преференцијална) стопа царине при увозу у другу државу - чланицу уговорницу.
4. Одредбе о *"no drawback"* правилу прописују да материјал без поријекла кориштен у производњи производа са поријеклом за који се издаје доказ о поријеклу не смије подлијегати поврату царине или изузећу од плаћања царине било које врсте.
5. *"No drawback"* правило предвиђено је у одређеним уговорима о слободној трговини (односно њиховом Протоколу о поријеклу, видјети тачку 2.) са циљем да се онемогући поврат или изузеће (ослобађање) од плаћања царине и других дажбина једнаког дејства као царине (у даљем тексту: царина) за било који материјал без поријекла који је кориштен у изради добијеног производа са поријеклом који се извози. Сврха тога је онемогућавање економске исплативости и употребе материјала без поријекла у производњи робе за преференцијални извоз.
6. Према својој суштини ријеч је о обавези плаћања царине (не и ПДВ) на све материјале без поријекла употребљене у изради добијеног производа који се извози са преференцијалним поријеклом према одредбама Уговора о слободној трговини којим је предвиђено *"no drawback"* правило. У том смислу, наведена обавеза извозника, у зависности од околности конкретног случаја, састоји се или у забрани захтјева за поврат плаћене царине (у случају увоза репроматеријала у оквиру поступка *унутрашње обраде по систему поврата дажбина*) или у плаћању царине (у случају увоза репроматеријала у оквиру поступка *унутрашње обраде по систему обуставе плаћања*).
7. Када је предвиђено у Уговору о слободној трговини *"no drawback"* правило представља један од нужних услова чија се испуњеност утврђује у сваком конкретном случају у којем извозник жели да се изда доказ о поријеклу робе која се извози (независно који доказ о поријеклу се издаје, да ли увјерење ЕУР.1, или изјава о поријеклу или изјава о поријеклу овлаштеног извозника), и то на основу стицаја сва три обиљежја *"no drawback"* правила:
  - **роба без поријекла је употребљена у изради добијеног производа,**
  - **роба без поријекла је увезена кроз царински поступак којим се предвиђа поврат или обустава плаћања (унутрашња обрада),**
  - **добијени производ је са преференцијалним поријеклом за који се тражи доказ о поријеклу према одредбама уговора који је у питању а који садржи *"no drawback"* правило.**
8. *"No drawback"* правило даје могућност кориснику поступка унутрашње обраде да бира:
  - да ли ће се за производ добијен у поступку унутрашње обраде при извозу у државу уговорницу издати доказ о поријеклу (те је тада обавезан на материјале без поријекла платити царину) *или*
  - се неће издати доказ о поријеклу (те тада из разлога што се поступак унутрашње обраде завршава извозом неће платити ништа), али ће се у држави уговорници у коју се производ извози обрачунати царина за добијени производ, тј. у држави увоза ти производи не могу стећи право на повлаштени третман (повлаштену царину).
9. Уколико корисник поступка унутрашње обраде *изабере издавање доказа о поријеклу* тада мора поднијети ткз. обрачунску царинску пријаву за све материјале без поријекла кориштене у производњи производа који се извозе и на њих платити царину (не и ПДВ). Прилагање ткз. обрачунске царинске пријаве за материјале без поријекла прије издавања доказа о поријеклу је обавеза корисника унутрашње обраде односно извозника.
10. *"No drawback"* правило примењује се и у вези са амбалажом (када се сврстава заједно са производом), прибором, резервним дијеловима и алатима (који су испоручени заједно са производом нпр. машином, опремом и сл. и ако се сматрају саставним дијелом главног производа) уколико су исти без поријекла.

11. На материјал који је увезен са преференцијаним поријеклом (уз ваљан доказ о поријеклу) и кориштен је за производњу компензирајућих производа не примјењује се "no drawback" правило, тј. не настаје обавеза плаћања царине и не подноси се ткз. обрачунска царинска пријава при извозу тих компензирајућих производа уз доказ о поријеклу у државу уговорницу.

Б. Унутрашња обрада по систему обуставе плаћања и "no drawback" правило

12. Као што и произилази из предње наведеног текста, значајно је истаћи да поријекло, односно правила поријекла имају важну улогу у провођењу поступка унутрашње обраде, како на почетку поступка при увозу материјала, тако и на његовом завршетку, када је за примјену "no drawback" правила у унутрашњој обради одлучујуће поријекло (преференцијално) робе, јер производи настали производним радњама у унутрашњој обради могу бити од материјала са или без поријекла, а "no drawback" правило примјењује се само на материјале без поријекла.

13. Ако извозник компензирајуће производе *добијене у поступку унутрашње обраде по систему обуставе плаћања* поновно извози у државу уговорницу (наравно ако добијени производ задовољава одредбе о стицању поријекла при извозу у државу уговорницу), за њега се може издати доказ о поријеклу (независно који доказ о поријеклу је у питању) само уколико се претходно (ако је Протоколом о поријеклу конкретнoг Уговора прописано "no drawback" правило) за робу (или дио робе) без поријекла садржану у тим компензирајућим производима плати царина (не и ПДВ) која чини царински дуг.

14. Подсјећамо да су изјава о поријеклу и изјава о поријеклу овлаштенoг извозника једнако важни као и увјерење о кретању ЕУР.1 и иста им је сврха - примјена повлаштене стопе царине, па стога и ти докази о поријеклу морају бити издати у складу са важећим правилима о поријеклу робе и на начин како је то истима прописано.

15. Ради обрачуна и плаћања царине (која чини царински дуг) по "no drawback" правилу:

- подноси се ткз. *обрачунска царинска пријава* (ИМ Н-4051), у којој се у поље 37 друга потподјела уписује шифра "404" (примјена члана 209. Закона - правило "no drawback"),
- не ради се о поступку пуштања робе у слободан промет, јер је наведена ткз. *обрачунска царинска пријава* ИМ Н у овом случају *само царинска пријава за обрачун и наплату царине по члану 209. Закона ("no drawback" правило)* и она се прилаже уз извозну царинску пријаву,
- код примјене "no drawback" правила обавеза плаћања царине настаје у тренутку поновног извоза компензирајућег производа, а иста се, сходно члану 209. став 4. Закона, обрачунава *на основу података о роби (или дио робе) без поријекла (врста, тарифна ознака, вриједност, који подаци су наведени у царинској пријави по којој је роба без поријекла која је у питању стављена у поступак унутрашње обраде по систему обуставе плаћања - поступак 51) садржаној у количини компензирајућих производа који се поновно извозе након поступка унутрашње обраде по систему обуставе плаћања, а по прописаној конвенционалној стопи царине из Царинске тарифе Босне и Херцеговине (без обзира која стопа царине је у питању)*,
- у погледу плаћања царине обрачунате у примјени "no drawback" правила по ткз. обрачунској царинској пријави ИМ Н примјењују се уобичајена правила као код поступка пуштања робе у слободан промет (плаћање одмах или обезбјеђење плаћања),
- подсјећамо и на то да се у извозној царинској пријави треба позвати (у пољу 44) и на обрачунску царинску пријаву ИМ Н по којој је плаћена (или осигурано плаћање) царине по "no drawback" правилу, јер оне чине једну јединствену и недјељиву царинску пријаву.

16. Ако се комензирајући производи који су, након унутрашње обраде (поступка 51), били у поступку царинског складиштења, односно смјештени у слободној зони, поновно извозе уз издавање доказа о поријеклу (наравно, уз испуњене услова, видјети тачку 7. и 13.), тада ће за робу без поријекла садржану у тим производима настати обавеза плаћања царине по "no drawback" правилу, ради чега се мора поднијети предње наведена ткз. обрачунска царинска пријава. Наведене обавезе настају и у

случају када се унутрашња обрада која се обавља у слободној зони по систему обуставе плаћања раздужује поновним извозом компензирајућих производа из слободне зоне које прати одговарајући доказ о поријеклу.

17. "No drawback" правило (када је предвиђено) искључиво се примјењује при извозу компензирајућих производа добијених у унутрашњој обради уз доказ о поријеклу, али се не примјењује код стављања робе у друге поступке или поступања, којима се, сходно царинским прописима, може раздужити поступак унутрашње обраде.

Ц. Унутрашња обрада по систему поврата дажбина и "no drawback" правило

18. У оквиру унутрашње обраде по систему поврата дажбине "no drawback" правило значи да не постоји поврат царине плаћене на страну робу (или дио робе) без поријекла а која је садржана у компензирајућим производима који су уз доказ о поријеклу (независно који доказ о поријеклу је у питању) извезени у државу уговорницу са којом је уговорено "no drawback" правило (видјети тачку 2.). То значи да се у наведеном случају (по поднијетом захтјеву за поврат дажбина у овом систему унутрашње обраде) од износа царине за поврат одузима износ царине који се односи на робу без поријекла садржану у тим компензирајућим производима (о чему се мора извршити провјера код надлежне царинске испоставе).

Д. Накнадно издавање доказа о поријеклу и "no drawback" правило

19. У случајевима накнадног издавања доказа о поријеклу за робу која је већ извезена у неку од држава уговорница са којима је уговорено "no drawback" правило (видјети тачку 2.), такође се прво мора утврдити исуњеност услова у погледу тога да ли извезени производи задовољавају одредбе о стицању поријекла при извозу (видјети тачку 7. и 13.), те прије издавања доказа о поријеклу:
- ако је био поновни извоз након унутрашње обраде по систему обуставе плаћања - мора се обрачунати и платити (или осигурати плаћање) царине по "no drawback" правилу, ради чега се мора поднијети ткз. обрачунска царинска пријава,
  - ако је био извоз комензирајућих производа по систему поврата дажбина - тада важе правила како је наведено у тачки 18. Међутим, ако је већ извршен поврат царине прије накнадног издавања доказа о поријеклу, тада се мора обрачунати царина по "no drawback" правилу једнако као када је у питању поновни извоз након унутрашње обраде по систему обуставе плаћања, ради чега се мора поднијети ткз. обрачунска царинска пријава.

У оба ова случаја, ако се накнадно издаје доказ о поријеклу, извозна царинска испостава мора податке о издатом доказу о поријеклу робе (ако се накнадно издаје изјава о поријеклу робе или изјава о поријеклу овлаштеног извозника, примјерак исте извозник мора доставити извозној царинској испостави) и податке о ткз. обрачунској царинској пријави (гдје се подноси) унијети у инспекцијски акт извозне царинске пријаве која је у питању, као и на самој извозној пријави (поље Ц) и одложити их уз извозну царинску пријаву.

20. О овом акту дужни сте упознати ваше организационе јединице, а путем њих и учеснике у царинском поступку.

Доставити:

1. Наслову, 4х
2. 01/1, 01/3, 01/4, 03 и 04
3. Web страница УИО
4. а/а

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА

ВЛАДИМИР ДРАГИЧЕВИЋ